

Beretning for 2023

(Det talte ord gælder)

Indledning

I år er det den 19. beretning jeg aflægger på vegne af bestyrelsen for Lille Næstved Vandværk. Vandværket har gennem de år jeg har været formand gennemgået store forandringer i måden et vandværk drives på. Der er sket en stor udbygning i vandværkets forsyningsområde, og der er gennem årene kommet flere og flere myndighedskrav. Endelig er der en stærkt forøget fokus på kvaliteten af vores drikkevand.

Når jeg i dag aflægger beretningen, er det med en vis tryghed i stemmen og maven, når jeg kan sige, at vi i Lille Næstved Vandværk har styr på tingene. Det betyder ikke, at der ikke er områder der kan gøres bedre, eller udvikles på. Det er helt naturligt at stille krav til os som vandværk, og vi har det i bestyrelsen fint med, at der bliver stillet disse krav.

Aktiviteter i 2022

I tilbageblikket på 2022, har vi oplevet endnu et meget travlt år. Der er fortsat godt gang i udbygningen ude i "Klosterlunden". Vi har haft et stort projekt med at få udskiftet vores overvågningssystem, kaldet SRO. I samme ombæring har vi skiftet leverandør på systemet. Det er altid godt at få kigget på vores vandværk med nye øjne. Det giver nogle gode drøftelser omkring mulige tiltag, der kan optimere vores drift yderligere.

I 2022 har vi også haft gang i en del ledningsreparationer, og vi har netop lagt sidste hånd på udskiftningen af vandledningen på Enighedsvej. Senere på foråret vil en del af vandledningen på Slagelsevej også blive udskiftet.

Desværre har vi også oplevet forskellige akutte driftsforstyrrelser, når forskellige graveaktører får ramt vores ledninger, eller der opstår akut

strømsvigt, eller andre uforudsete hændelser. Alt sammen er til gene for de forbrugere der bliver ramt, og vi lægger os i selen for at få vandforsyningen normaliseret hurtigst muligt. Her har vi stor glæde af vores SMS-varslinger hvor vi hurtigt kan nå ud til de berørte forbrugere.

Når vi har disse driftsforstyrrelser, oplever flere forbrugere en tilstoppet måler/stikledning, som giver tryktab og misfarvning af vandet. I 2022 har især forbrugerne omkring Lisbjergbakken været særligt udfordret, og det er forståeligt nok et irritationsmoment for dem som bor i dette område. Vi gør alt hvad vi kan for at løse udfordringerne.

Vandkvalitet

Lille Næstved Vandværk har i slutningen af 2022 modtaget en ny 5-årig kontrolplan fra Næstved Kommune, der som tilsynsmyndighed pålægger os de vandprøver der skal tages i henhold til lovgivningen. Vi har før jul fornyet vores aftale med Eurofins, som er det laboratorium der foretager vandanalyserne af såvel vores råvand, og det vand der efter vandbehandlingen sendes ud til forbrugerne.

Som nævnt i indledningen, oplever vi en stærkt forøget interesse for vandkvaliteten - især fra medierne. Det er et emne som naturligt nok også drøftes i bestyrelses sammenhæng. Således drøftes det på vores bestyrelsesmøder, når der har været en prøveudtagning. Endvidere er resultaterne tilgængelig via et link på vores hjemmeside.

Vi har godt og rent vand, der overholder de krav vi skal opfylde. Vi har ingen problemer vandkvaliteten, og vi har senest her i januar 2023 endnu engang fået tjekket vandet for indhold af PFAS, og der blev heller ikke denne gang fundet nogen spor af dette.

At vi opfylder alle krav til vandkvalitet, betyder ikke nødvendigvis at alle oplever vores vandkvalitet som tilfredsstillende. Der er i disse år forøget

interesse for kalkindholdet i vores vand. Vi har et højt indhold af kalk i vores vand, på grund af de geologiske forhold vi bor ovenpå. Kalkindholdet ligger konstant og på samme niveau som for både 20 og 30 år siden. Indholdet af kalk ligger på 17-18 °dH, hvilket betegnes som temmelig hårdt. Så der er altså ikke tale om et problem der er stigende pga. mere kalk i vandet. Bestyrelsen har dog valgt at give emnet et særskilt afsnit her i beretningen, for at imødekomme noget af den interesse der er blandt jer forbrugere. I skulle gerne alle have fået et par sider der understøtter det jeg nu gerne vil sige.

Indledningsvist vil jeg gerne slå fast, at der ikke fra myndighedernes side er udstukket nogen retningslinjer, krav eller anbefalinger til indholdet af kalk i vores drikkevand. Vi ved at geologien spiller en rolle for indholdet af kalk, og det ses tydeligt når man ser på det danmarkskort over kalkindhold, som vi har lagt på bordet til jer. Vi bor bare i et område med stort kalkindhold, som det er tilfældet på hele Sjælland. Der er gennem de seneste år været fokus på at få skabt/udviklet forskellige teknikker til at mindske indholdet af kalk. Der er ikke nogen tvivl om, at der vil være flere positive ting ved at mindske indholdet af kalk i vores drikkevand både for forbrugeren og for vandværket:

- Mindre saltforbrug og sæbe i opvaskemasker eller vaskemaskiner (forudsat at man faktisk dosere mindre)
- Mindre forbrug af rengøringskemikalier (forudsat at man faktisk dosere mindre)
- Øget levetid på husholdningsapparater
- Af de mere kuriøse fordele, er der nogen som synes kaffen kommer til at smage bedre
- Der vil være færre kalkaflejringer i ledningsnettet

Omvendt må vi også sige, at der er nogle ulemper man skal forholde sig til. Det kan fx være.

- Risiko for øget lækager, da kalken er med til at stoppe mindre huller i ledninger
- Højere vandpris
- Øget spild af vand (for vandværket)
- Højere miljøbelastning (for vandværket)

Undertegnede og vandværkets kasserer Gert Bigum deltog 9. februar 2023 i et kursus arrangeret af vores interesseorganisation "Danske Vandværker", omkring blødgøring af vand.

Her blev der givet en slags introduktion til 6 forskellige teknikker, som man kender til på nuværende tidspunkt. Jeg vil ikke gennemgå hver enkelt her i aften, men blot nævne, at der ikke er nogen løsninger der klares med et knips med fingrene. Det er endog særdeles kompliceret processer og problemstillinger der skal tages stilling til og højde for.

Nogle af løsningerne betyder, at der skal tilføjes forskellige kemikalier både før og efter nedbringelse af kalkindholdet. Nogle af løsninger efterlader stor mængde restprodukt der skal bortskaffes. Vi taler om adskillige tons som både skal tilføres vandbehandlingen og efterfølgende bortskaffes som restprodukt. Nogle af løsninger kræver brug af rigtig meget vand i processen (op til et spild på 20% for vandværket) og et forøget energiforbrug.

Der er rundt omkring i landet taget anlæg i brug for at mindske indholdet af kalken i drikkevandet, og fælles for alle disse er, at der er tale om en investering i adskillige millioner, der også har betydet en stor stigning i prisen for drikkevandet. Mit umiddelbare bud er, at vi kan risikere en fordobling af vores vandpris, hvis vi skal gå ind i sådan et projekt.

Bestyrelsen vil på baggrund af de input der kommer her i aften, tage en fornyet drøftelse af emnet. Men jeg vil godt gøre det klart allerede nu, at

bestyrelsen ikke på nuværende tidspunkt kan træffe en beslutning om indførelse af blødgøring, simpelthen fordi det kræver at vi gennemfører en lang række analyser for at kunne komme med et bud på, hvad det er for en løsning, der vil være den bedste og mest rentable for vandværket og vandværkets forbrugere. Noget som vi skal bede en rådgiver om at få belyst og analyseret.

Til sidst vil jeg nævne, at der i Sjællandske for et par uger siden var en artikel om Hyllinge Vandværk der med hjælp fra et firma, der hedder AM Tech, knuser kalkindholdet. Det var en noget anden økonomi der her var tale om, altså væsentlig billigere. Men som artiklen også bar bræg af, er det en løsning, hvor man ikke kan måle effekten af det. Det handler mere om en "oplevelse" for den enkelt forbruger, hvorvidt der er mindre kalk i vandet. Nogen oplevede at der var mindre kalk eller mindre gener, mens andre ikke delte den samme oplevelse. Derfor vil det være usikkert at bruge penge på sådan et anlæg, når vi ikke kender den reelle værdi af investeringen.

Som jeg har skitseret for jer, er der ikke nogen nemme løsninger ift. fjernelse af kalkindhold, og det gode spørgsmål er sådan set også, om vi overhovedet skal begive os ned ad den vej? Som jeg sagde i indledningen, så er niveauet for vores kalkindhold uforandret gennem de sidste mange år, og det er derfor mere et spørgsmål om at man har fået "vækket" et behov eller irritation hos os forbrugere.

Men som sagt, vil vi i bestyrelsen tage en fornyet drøftelse, på baggrund af de inputs der måtte komme fra jer forbrugere under drøftelsen af beretningen.

Antallet af forbrugere

Vi når inden for kort tid en milepæl i vandværkets historie, da vi snart runder de 2.000 målerforbrugere. Da jeg trådte ind i bestyrelsen i 2004, var

vi i omegnen af 1.700 forbrugere. Dvs. en vækst på knapt 20%. Når vi ser lidt i krystalkuglen, kan vi se, at der med de udbygninger der er planlagt pt., potentielt kan komme yderligere 50-75 forbrugere. Vi har ikke pt. kendskab til yderligere byggeprojekter i område.

Når vi kommer over 2.000 forbrugere, betyder det samtidig, at vi på nogle af vores løbende abonnementer stiger i pris, fordi man skelner mellem vandværket med under/over 2.000 forbrugere.

Vandspild

I 2022 har vi desværre igen oplevet et vandspild, der har oversteget 10%. Det betyder en ekstra udgift til Skattestyrelsen på ca. 35 tkr. Det er dog ikke udslag af manglende fokus fra bestyrelsens side. Både vores driftsansvarlig V. Jørgensen og bestyrelsen følger løbende med i vores udpumpning (specielt vores nattimeforbrug). Vi fortsætter med at holde fokus på vores vandspild, men at komme det helt til livs er desværre svært helt at undgå.

Vandværkets økonomi

Lille Næstved Vandværk drives efter hovedprincipperne i vandforsyningsloven omkring "hvile-i-sig-selv-princippet".

Herudover er vi underlagt tilsyn fra myndighederne som skal godkende vores takstblad mv. Vandværket har en fornuftig økonomi, og vi ligger prismæssigt noget under vores "storebror" (NK Vand) her i kommunen.

Bestyrelsen har dog besluttet at sætte prisen for fast afgift og forbrug op, gældende pr. 1. januar 2023. Den faste afgift hæves fra kr. 375 kr. til 400 kr., mens vandprisen hæves fra 5,94 kr./m³ til 6,25 kr./m³.

Ved et årligt forbrug på 80 m³ vil det betyde en stigning på ca. 50 kr.

Lille Næstved Vandværk har som nævnt ovenfor en sund økonomi, og bestyrelsen ønsker ikke, at der opkræves mere hos forbrugerne end

nødvendig i forhold til driften og investeringerne i vandværket. Men vi kan også konstatere stigende priser (fx er vores udgifter til el steget med godt 100.000 kr./årligt), og generelt et meget højt aktivitetsniveau i vandværket, der gør det nødvendigt, at sætte vandprisen en smule op.

Vandværkets takster for 2023 er godkendt af Næstved Kommune den 15. september 2022, og kan ses på vandværkets hjemmeside.

Vandværkets kasserer, vil om lidt gennemgå årsrapporten for 2022, hvorfor jeg ikke skal knytte yderligere bemærkninger nu her.

Fremtiden

Jeg plejer at sige lidt om fremtiden i min beretning. På den korte bane, står vi over for at skulle gennemføre en stikprøvekontrol af vores vandmålere. De berørte forbrugere vil få direkte besked, inden deres vandmåler skal udskiftes. Når en vandmåler udtages til kontrol, bliver der monteret en ny vandmåler, og den vil indgå i et nyt parti, som efter de gældende regler senest skal kontrolleres efter 9 år. Målerudskiftning er uden udgift for forbrugeren.

Vi skal, som tidligere nævnt, have udskiftet en del af vandledningen på Slagelsevej. Det arbejde starter forventeligt op i løbet af foråret. Herudover er der en række emner som kommer på bestyrelsens dagsorden i det kommende år. Det er fx:

- Beslutning om udskiftning af vores eksisterende udpumpningsanlæg
- Beslutning og indgåelse af serviceaftale omkring tilsyn med vandværket
- Beslutning om montering af nye overjordiske råvandsstationer

Der er nok at tage fat på for bestyrelsen, og jeg er stadig fortrøstningsfuld ift. at drive Lille Næstved Vandværk effektivt og godt.

Afsluttende bemærkninger

Jeg vil her til slut benytte lejligheden til at takke for det gode samarbejde vi oplever med vores forskellige samarbejdspartnere, herunder særligt

med V. Jørgensen som er vores driftsansvarlig. Vi oplever en stor tillid, og lyst til at gøre det så godt som muligt for vores forbrugere. Det sætter vi stor pris på i bestyrelsen.

En stor tak til bestyrelsen skal der også lyde fra mig. Vi har pr. 1. januar 2023 fået nyt bestyrelsesmedlem, Jan bo Petersen (Fodbygårdsvej 8). Jan har været suppleant siden 2015. Velkommen i bestyrelsen. Vi glæder os til samarbejdet med dig.

Just Larsen er udtrådt af bestyrelsen med udgangen af 2022. Just har efterhånden været med i en del år, først som suppleant og efterfølgende som bestyrelsesmedlem. Fra bestyrelsen skal der lyde en stor tak for dit arbejde for vandværket, og alt godt for fremtiden.

Med disse ord, vil jeg overlade beretningen til generalforsamlingens velvillige behandling.

På bestyrelsens vegne

Anders Hillerup
Formand for Lille Næstved Vandværk